

Fréttabréf

DESEMBER

2025

DAGUR ÍSLENSKRAR TÓNLISTAR

Dagur íslenskrar tónlistar 2025 var haldinn þann 1. desember og venju samkvæmt voru veittar viðurkenningar á samkomu í Hörpu.

Hljómplötuútgáfan **STICKY RECORDS** hlaut 'hvatningarverðlaunin', fyrir að vera heimili íslenskrar grasrótar og styðja vel við nýja bylgju íslenskrar hipphopp-tónlistar.

Félagsskapurinn **MMF ICELAND** hlaut 'nýsköpunarverðlaunin', fyrir að tengja samfélag umboðsfólks á Íslandi og styrkja þannig rödd íslensks tónlistarfólks heima og að heiman.

'Glugginn' eru verðlaun sem veitt eru þeim er veita íslenskri tónlist sérstakt atfylgi. **IGNÓ** hlaut Gluggann nú, fyrir að byggja upp og hlúa íslenskri tónleikamenningu í Reykjavík.

'Útflutningsverðlaunin' féllu í skaut **ÁSDÍSI MARÍU VIÐARSDÓTTUR**, fyrir ört vaxandi feril erlendis síðustu misseri.

Flytjendaverðlaun FÍH voru veitt í fyrsta skiptið. Þau hlaut „**ÓPEKKA HRYNSVEITIN**“, hópur flytjenda sem séð hefur um undirleik í leiksýningunni Moulin Rouge. Þetta eru þeir Andrés Þór Gunnlaugsson, Andri Ólafsson, Birgir Þórisson, Gunnar Hilmarsson, Helgi Reynir Jónsson, Jóhann Hjörleifsson, Matthías Stefánsson, Ólafur Hólm, Róbert Þórhallsson og Vignir Þór Stefánsson.

RAGNHILDUR GÍSLADÓTTIR var sæmd heiðursmerki STEFs (sjá næstu frétt).

MÚSÍKTILRAUNIR hlutu heiðursverðlaun ársins, „Litla fuglinn“, fyrir að vera brautarpallur fyrir ungt tónlistarfólk og hafa um langt skeið leitt efnilega músíkanta fyrstu skrefin út á breiðvang tónlistarinnar.

RAGGA GÍSLA HEIÐRUÐ

RAGNHILDUR GÍSLADÓTTIR var sæmd heiðursmerki STEFs á degi Íslenskrar tónlistar.

Ragga Gísla, eins og við þekkjum hana, kom fyrst fyrir sjónir almennings seint á áttunda áratugnum, söng þá með Lummunum, Brimkló og Brunaliðinu, svo eitthvað sé nefnt.

Það var hins vegar snemma á níunda áratugnum sem Ragga steig virkilega fram og markaði sín spor, með hljómsveit sem hún stofnaði og nefndist Grýlurnar. Fullyrða má að það hafi verið fyrsta alvöru kvennahljómsveit Íslandssögunnar og vafalaust hefur sveitin orðið kynsystur innblástur.

Grýlurnar urðu síðan stór þáttur í vinsælustu kvikmynd Íslandssögunnar, „Með allt á hreinu“, sem Stuðmenn framleiddu. Nokkru síðar var Ragga orðin Stuðmaður og söng með bandinu inn á fjölmargar plötur og úti um allar trissur, langt fram á 21. öldina.

Samhliða því að syngja vinsæl lög með Stuðmönnum og Strax, þá sinnti Ragga öðrum hugðarefnum og skapaði annars konar tónlist, sem hún hefur sent frá sér smát t og smát t undir eigin nafni eða í samvinnu við aðra, bæði hér- og erlendis.

Ragga hefur alltaf vakið athygli fyrir sterkan og einkennandi stíl, jafnt sem söngkona og höfundur, en ekki síður í framkomu og fatavali.

Hún hefur þegar hlotið ýmsar viðurkenningar, meðal annars fálkaorðuna árið 2012, einnig sem hún var útnefnd borgarlistamaður Reykjavíkur fyrr á þessu ári. Þá er vert að minnast þess að árið 2017 var Ragga fengin til að semja Þjóðhátíðarlag Vestmannaeyja, fyrst kvenna.

En þrátt fyrir vegtyllur, áberandi stíl og yfirbragð, þá hefur alltaf leynst undir yfirborðinu lítillátur og leitandi listamaður, sem við fáum vonandi að njóta allengi enn.

Ragga hefur sannarlega lagt sitt af mörkum til að lita líf okkar í gegnum árin. Og þótt hún hafi samið og sungið lagið „Ekkert mál“ á sínum tíma, þá finnst okkur framlag hennar töluvert mikið mál!

Takk Ragga.

KODA STEFNIR SUNO

„Stærsti þjófnaður tónlistarsögunnar“

Koda sagdeger Suno

Historiens største musiktyveri

Koda sees Suno

The biggest theft in music history

Koda, systursamtök STEFs í Danmörku, hafa formlega höfðað mál á hendur Suno, einu þekktasta gervigreindar-tónlistarfyrirtæki heims um þessar mundir.

Byggir lögsóknin á því, að skýr sönnunargögn bendi til þess, að fyrirtækið hafi í leyfisleysi og endurgjaldslaust notað höfundaréttarvarða danska tónlist við gervigreindarþjálfun og framleiðslu tónlistar, sem fyrirtækið þiggi greiðslu fyrir frá notendum.

Koda telur um algjört „prinsippmál“ að ræða, þar sem fyrirtækið brjóti í senn á höfundarétti tónhöfunda og geri þá að féþúfu. Þannig flæði í raun peningar frá dönskum höfundum til fyrirtækisins, sem geri það að verkum að minni fjármunir verði eftir til að skapa og styðja við danska tónlist. Slíkt telur Koda ekki aðeins ógn við höfunda, heldur grafi undan menningu þjóðarinnar í viðum skilningi.

Koda telur ljóst að dönsk tónlist sé ekki ein undir í þessu máli, heldur tónlist allra landa.

- „Við stofnum í hættu menningarheimi, þar sem tónlist er búin til af fólki, sem hefur raunverulegar sögur að segja. Í staðinn kemur tónlist, framleidd af gervigreindarhugbúnaði í bandarískum eða kínverskum gagnaverum“, eins og segir í tilkynningu Kod. .
- „Tæknifyrirtæki virða menningu okkar að veugi, hunsu réttindi og höggva þannig að lýðræðislegum grunnstoðum. Við getum ekki láð það óátalið og munum berjast fyrir sterkum tónlistargeira, sanngjörnum markaði, réttindum félagsmanna okkar og danskri menningu“, segir jafnframt í tilkynningu Koda.

Guðrún Björk Bjarnadóttir, framkvæmdastjóri STEFs, telur dagljóst að um tímamóta- og prófmál sé að ræða, sem hún efist ekki um að höfundar hvarvetna á norðurlöndunum styðji heilshugar.

STEF Í SAMSTARF VIÐ ICE

Í byrjun nýs árs hefja **STEF**, **TONO** (Noregur) og **Teosto** (Finnland) samstarf við International Copyright Enterprise (**ICE**). Vonir standa til þess að úthlutun v. streymis muni aukast nokkuð á næstu árum, í ljósi sterkar stöðu ICE, sem er leiðandi á sviði fjölþjóðlegra leyfisveitinga fyrir stafræna tónmiðlun og hefur veitt yfir 100 fjölþjóðlegum aðilum leyfi í 245 löndum.

Að undangenginni þarfagreiningu og ígrunduðu úrræðamati, þá hefja samtökin þrjú innleiðingu í kerfið „ICE Core“, hvað varðar leyfisveitingar og bakvinnslu frá og með 1. janúar 2026. Þessi þrenn samtök hafa innan sinna raða samtals u.þ.b. 90.000 tónskáld og textahöfunda, en þau bætast nú í hóp 10 annarra stórra höfundaréttarsamtaka sem ICE hefur þjónustað um árabíl.

- „Við erum spennt að taka á móti Teosto, TONO og STEF inn í ört stækkandi ICE Core. Þar sem öll samtökin eru nú þegar viðskiptavinir ICE í sambandi við höfundaréttarmál, þá er ákvörðun þeirra um treysta okkur einnig fyrir leyfisveitingum og bakvinnslu til vitnis um styrk þjónustu okkar og trú samtakanna á tæknilegum „end-to-end“ lausnum sem við höfum þróað á liðnum árum.

Við kunnum að meta traustið, sem veitir okkur í leiðinni tækifæri til að auka og bæta þjónustu okkar til viðskiptavina. Við munum að sjálfsögðu leggja okkur í framkróka við að gæta réttinda höfunda þessara samtaka og erum staðráðin í að tryggja þeim sem mesta arðsemi“, segir **Ben McEwen**, framkvæmdastjóri hjá ICE.

VAXANDI HÖFUNDAR VERÐLAUNADIR

Á menningarnæturtonleikunum í bakgarðinum við Laufásveg 40 voru „Hvatningarverðlaun STEFs“ afhent öðru sinni, til þriggja höfunda sem eiga það sameiginlegt að hafa „sýnt ört vaxandi árangur undanfarin misseri“, eins og það er orðað, en auknar höfundaréttartekjur eru ein vísbending þess.

Að þessu sinni hlutu verðlaunin þau **Árný Margrét Sævarsdóttir**, **Kári Egilsson** og **Nína Sólveig Andersen** (Lúpína), en umboðskona hennar, Aurora, móttók skjalið fyrir hennar hönd. Við óskum þeim til lukku og velfarnaðar á komandi árum.

Á tónleikunum komu fram þau *Pétur Ben*, *Árný Margrét*, *Soffía Björg* og *Krummi*.

BREYTT VERÐSKRÁ FYRIR TÓNLEIKA

Síðastliðin ár hefur orðið töluverð hækkun á miðaverði á stærri tónleikaviðburði sem hafa farið fram t.d. í Hörpu, Hofi, Háskólabíó, Laugardalshöll og sambærilegum stöðum.

Hækkun miðaverðs má einkum rekja til hækkunar á kostnaði vegna húsaleigu, leigu á tæknibúnaði, gæslu- og tækniþjónustu. Því liggur fyrir að heildarinnkoma viðburða af þeirri stærðargráðu sem fram fer á slíkum tónleikastöðum er hærri en áður.

Frá og með 1. Janúar 2026 taka í gildi nýjar breytingar á verðskrá sem eru svohljóðandi: Greiða skal 4,24% af aðgangseyri (allt að kr. 8.8 millj. í stað 6 millj.) og af tekjum umfram þá upphæð skal greiða 3,18% (í stað 2,65%). Innifalið í þessum tölum er 6% álag til Sambands flytjenda og hljómplötu-framleiðenda (SFH) vegna spilunar hljóðrita fyrir og eftir tónleika og í hléi. Lágmarksgjöld verða óbreytt.

Breytingin er tvíþætt:

- Uppfært tekjumark (í dag 6 millj. kr.) fer í 8.8 millj. sem er í raun uppreiknuð fjárhæð miðað við vísitöluhækkanir. Verður fjárhæðin eftirleiðis endurskoðuð árlega með tilliti til vísitölubreytingar.
- Verðskrá STEFs fyrir stærri tónleika verður breytt úr 2,65% í 3,18%, sem reiknast þá af tekjum umfram 8.8 millj. sbr. áðurnefnt. Þetta hlutfall (3,18%) er fengið á þann hátt að verð til STEFs hækkar úr 2,5% í 3%, en að álag til SFH reiknist þá áfram sem 6% af verði STEFs sem að samanlagt verður þá 3,18%.

Ástæðan fyrir þessari hækkun er fyrst og fremst sú að STEF er að innheimta nokkuð lægri gjöld fyrir stærri tónleika en gert er á hinum Norðurlöndunum. Með þessari breytingu er verð STEFs fyrir stærri tónleika samt lægra en það er í Finnlandi, en mjög svipað og bæði í Noregi og í Svíþjóð. Verðskrá fyrir minni tónleika verður áfram óbreytt.

Þessi breyting tekur gildi 1. janúar 2026, en ákvörðun um breytinguna var tekin á árinu 2024 og var hún þá kynnt opinberlega sem og fyrir BÍT (Bandalagi íslenskra tónleikahaldara).

GEMA SIGRAR OPEN AI

Fyrir nokkru höfðuðu **GEMA**, systursamtök STEFs í Þýskalandi, mál á hendur gervigreindarfyrirtækinu **Open AI**. Þann 11. nóvember sl. dæmdi dómstóll í Þýskalandi GEMA í vil, komst að þeirri niðurstöðu, að ChatGPT, sem er í eigu gervigreindarrisans OpenAI, hafi brotið gegn lögum með óheimilli notkun á höfundaréttarvörðum söngtextum.

Í dómsorði segir að fyrirtækið hefði átt að afla sér formlegs leyfis til að nota þýska texta til þjálfunar fyrir hugbúnað sinn, sem byggir á því sem á fagmálinu hefur verið kallað „skapandi gervigreind“ eða „spunagreind“. Þetta er fyrsti dómur sem kveðinn er upp í Evrópu er varðar leyfislausu notkun verka við mötum og þjálfun gervigreindar.

Samkvæmt úrskurðinum er óyggjandi að kerfi ChatGPT notist við frumsamda og lögvarða texta, sem afritaðir hafa verið og gerðir aðgengilegir sem nk. „svar“ við beiðnum þeirra sem nýta sér þjónustu OpenAI. Lagði GEMA fram sönnunargögn þess efnis, að verndaðir textar eftir þekktu höfunda hefðu verið „endurskapaðir“ með þessum hætti.

Dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu, að þessar afritanir væru skýlaust brot á höfundarrétti og er þess krafist að OpenAI afli sér formlegra leyfa hjá réttihöfum gegn viðeigandi þóknun.

Máflutningi þess efnis, að OpenAI væri einfaldlega löglegt leitarvéla- og rannsóknarfyrirtæki, var hafnað. Taldi dómstóllinn að þótt texta- og gagnanám gæti að vissu marki talist lögmæt iðja, þá fæli það ekki í sér leyfi til að vista höfundaréttarvarða söngtexta og nota til útgáfu „nýrra“ texta.

„Internetið er ekki einhvers konar sjálfsafgreiðsluhlaðborð og sköpunarverk manna eru ekki einfaldlega sniðmát til notkunar án endurgjalds. Í dag höfum við sett fordæmi, sem bæði verndar og skerpir á réttindum eigenda höfundaréttarvarinna verka. Rekstraraðilar gervigreindartækja eins og ChatGPT verða að fara að höfundalögum eins og aðrir“, sagði Dr. Tobias Holz Müller, forstjóri GEMA eftir dómúrskurðinn.

GEMA er með annað og sambærilegt mál í undirbúningi gegn bandaríska gervigreindartónlistarframléiðandanum Suno, sem tekið verður fyrir þann 26. janúar 2026.

VERNDADU VERKIN HJÁ MUSICSTART

Sacem, systursamtök STEFs í Frakklandi, hafa kynnt nýja þjónustu, **Musicstart**, sem hjálpar höfundum að vernda höfundarétt verka frá vinnslustigi til frambúðar.

Í stuttu máli gengur þjónustan út á það, að verk í vinnslu hljóta nk. eignarhaldsvottorð, þannig að ekki fari á milli mála hvert eignarhaldið er og þar með höfundarétturinn. Styðst þjónustan við sk. kubbakeðjutækni (e. blockchain), sem merkir og vistar verk frá fyrstu útgáfu og síðan uppfærðar útgáfur eftir því sem verkin þróast á vinnslustigum.

Þetta kemur sér jafnframt vel ef upp kemur ágreiningur um eignarhald á einhverjum tímapunkti, ef höfundar eru fleiri en einn. Einnig má segja að á tímum gervigreindarframleiðslu sé mikilvægt að geta sýnt fram á eignarrétt óútgefinna jafnt sem útgefinna verka.

STEF hefur gert samkomulag um það við Sacem, að bjóða meðlimum upp á ókeypis prufuaðgang. Í gegnum „**Mínar síður**“ er hægt að fá sendan kóða fyrir stofnaðgang, með því að smella á hnappinn „Musicstart“. Gjörið svo vel.

ÍTV > AUGLÝST EFTIR UMSÓKNUM

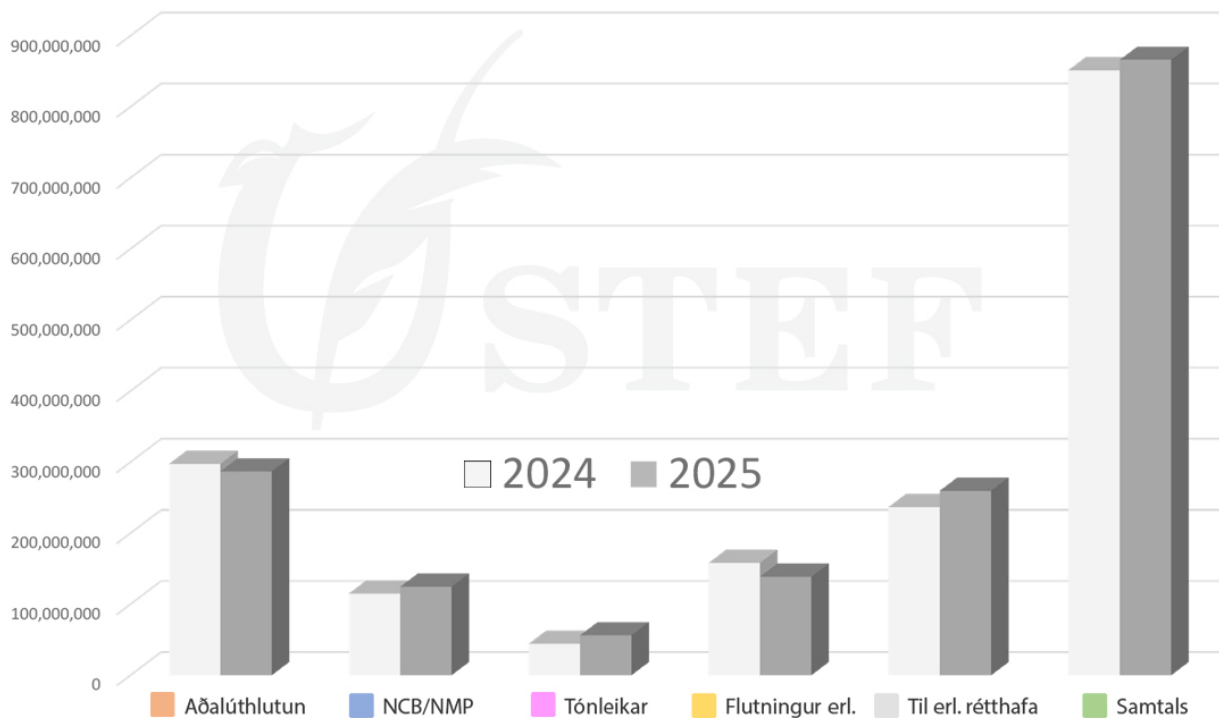
Íslensku tónlistarverðlaunin verða næst afhent þann 18. mars. Móttaka innsendinga fyrir verðlaunin stendur yfir, en frestur er til og með 16. janúar. Skorað er á þau sem stóðu fyrir útgáfu og tónlistarviðburðum á árinu að senda inn.

Það er fljótgert með því að vafra inn á iston.is > **innsendingar**

ÚTHLUTNAR ÁRSINS 2025

ÚTHLUTANIR 2025

YFIRLIT & SAMANBURÐUR 2024-2025

ÚTHLUTANIR (fjöldi)	SAMTALS 2024	SAMTALS 2025	BREYTING MILLI ÁRA
Aðalúthlutun (2)	297,487,761	286,920,314	-4%
NCB/NMP (4)	114,984,627	124,588,170	8%
Tónleikar (2)	44,271,452	56,214,920	27%
Flutningur erlendis (4)	158,116,317	138,648,764	-12%
Greitt til erl. rétthafa:	236,646,583	259,712,889	10%
Samtals	851,506,740	866,085,057	2%

Aðalúthlutun 2025 hefur nú að fullu farið fram, en hún tekur til opinbers flutnings innanlands á árinu 2024, svo sem í útvarpi og sjónvarpi, sem og bakgrunnstónlistar. Aðalúthlutun er í tvennu lagi; fyrri hluti miðsumars (í júní), seinni hluti í desember.

Miðsumarsúthlutun náði til um 80% af úthlutun fyrir flutning í útvarpi, sjónvarpi og í bakgrunni og þann 9. desember sl. var greitt út það sem upp á vantaði.

Auk þess var í desemberúthlutun greitt fyrir frumflutning, tónlist í guðspjónustum, jarðarförum og leikhúsum, sem og eintakagerð til einkanota frá IHM. Alls nam aðalúthlutun 2025 til innlendra rétthafa um **287** millj. kr.

Heildarúthlutun á árinu nam um **866** milljónum, sem er um 2% hækkun frá fyrra ári. Auk þess var **39** millj. króna úthlutað úr sjóðum STEFs. Vert er að geta þess, að í fyrra var sérstaklega úthlutað til viðbótar eldri tekjum af myndstreymisveitum (s.s. Netflix), sem fór fyrst og fremst til erlendra rétthafa.

Úthlutanir STEFs vegna streymis frá NMP jukust um 4,5% á milli ára, en einnig varð nokkur hækkun á úthlutunum frá NCB á milli ára, fyrst og fremst vegna úthlutunar eldri tekna.

Hins vegar drógust úthlutanir vegna flutnings tónlistar meðlima STEFs erlendis nokkuð saman, eða um 12% á milli ára og numu tæplega **139** millj. í ár. Þennan samdrátt má að hluta skýra með því að ekki hafa borist greiðslur frá Frakklandi í nokkurn tíma, vegna ágreinings systurfélags okkar þar við frönsk skattayfirvöld.

Úthlutanir vegna tónleika innanlands jukust allnokkuð á milli ára, eða um 27% og numu alls um **56** millj. króna. Inni í þeirri tölu er úthlutun vegna flutninga innlendra verka Sinfóníuhljómsveitar Íslands, sem áður var sér hluti af aðalúthlutun.

Skilagreinar eru aðgengilegar á **Mínum síðum**.

Meðfylgjandi mynd sýnir samandregið lit yfir úthlutanir STEFs á árinu 2025.

Starfsfólk STEFs þakkar samskiptin á árinu 2025 og óskar meðlimum gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári.